

**Київський національний університет імені Тараса Шевченка**

**Хімічний факультет**

**ПОЛОЖЕННЯ  
ПРО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ  
студентів хімічного факультету  
спеціальність 102 – ХІМІЯ**

**Київ 2021**

Положення про проведення практики студентів хімічного факультету  
Київського національного університету імені Траса Шевченка

Укладач: доцент кафедри фізичної хімії, к.х.н. Діюк Віталій Євгенович

Рецензенти: професор кафедри неорганічної хімії, д.х.н. Амірханов В.М.  
доцент кафедри фізичної хімії, д.х.н. Роїк О.С.

**Затверджено**

Вченою радою хімічного факультету, протокол № 12 від «29» березня 2021 р.

## 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Практики студентів є невід'ємною складовою процесу фахової підготовки студентів хімічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка (далі – Факультет, Університет), що навчаються за освітніми програмами ОС «Бакалавр» та ОС «Магістр» за спеціальністю 102 – Хімія. Практики проводяться на базі Факультету, а також навчальних, виробничих та наукових підрозділів Університету, інститутів Національної академії наук України, підприємств, організацій та установ будь-якої форми власності, які мають належні умови для проведення фахової практики і з якими укладено договори про співпрацю.

1.2. Даним Положенням регулюються загальні питання організації, проведення і підведення підсумків усіх видів практик студентів Факультету.

1.3. Положення підготовлене на основі чинного Закону України «Про вищу освіту» та «Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університету імені Тараса Шевченка» (введено в дію наказом ректора 716-32 від 31 серпня 2018 року) відповідно до якого:

Практики, залежно від спрямованості та умов проведення, специфічних для конкретного фаху навчальних цілей, поділяють на такі види:

- **навчальна** (тренінг, екскурсійно-оглядова, ознайомча, технологічна, навчально-виробнича експлуатаційна, навчально-виробнича конструкторська тощо), під час якої особа, що навчається, під постійним керівництвом викладача у складі групи або індивідуально вирішує навчальні завдання;
- **виробнича** (педагогічна, асистентська, переддипломна, науково-дослідна, технологічна, експлуатаційна, конструкторська тощо), під час якої студент повністю або частково виконує функціональні обов'язки працівника відповідного фаху та рівня та вирішує реальні завдання. Структура виробничої практики залежить від змісту практичного навчання та має забезпечити виконання основних професійних функцій тих посад, на які може претендувати студент після здобуття відповідного освітнього ступеня. Перелік видів

практик конкретної Освітньої програми, їх зміст, форми, тривалість, терміни проведення визначено в описі Освітньої програми та навчальних планах.

1.4. Практичну підготовку здобувачів освіти проводять із врахуванням компетентнісного підходу на базах практики Університету, в органах державної влади, у наукових установах, на підприємствах, в організаціях, у закладах освіти та культури України та інших країн. Організацію практичної підготовки регламентує Положення про проведення практики студентів, інші нормативні документи Університету. Із метою врахування специфіки практичної підготовки за різними спеціальностями у кожному структурному підрозділі на підставі Положення Університету розробляються власні Положення про організацію практики та програми практик, які затверджують вчені (педагогічні) ради цих підрозділів. Захист звіту про практику відбувається перед комісією за участі керівника практики від Університету (*Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, 2018*).

## 2. МЕТА І ЗМІСТ ПРАКТИК

2.1. Метою практик є практичне закріплення студентами отриманих теоретичних знань, оволодіння сучасними методами та методиками лабораторних досліджень, ознайомлення з формами організації та засобами праці в профільній для освітньої програми галузі, формування у студентів, на базі одержаних в Університеті знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час роботи в конкретних виробничих умовах, виховання потреби систематично поповнювати свої знання, фахово застосовувати їх в практичній діяльності.

2.2. Послідовність проведення практик на Факультеті забезпечує одержання необхідного обсягу практичних знань і умінь відповідно до вимог практичної підготовки для ОС «Бакалавр» – навчальна та науково-дослідна практики, ОС «Магістр» – асистентська, науково-дослідна та переддипломна практики.

2.3. Практики є невід'ємною складовою програми підготовки фахівців відповідного освітнього ступеню. Проходження практик є обов'язковим для всіх студентів Факультету.

2.4. Робочі навчальні програми практик складаються на основі відповідних загальних та фахових компетентностей галузевих стандартів вищої освіти України за спеціальністю 102 – Хімія. Планування практик регулюється навчальним планом підготовки фахівців відповідної освітньої програми. Форми, терміни та місце проведення практики щорічно затверджуються наказом ректора.

2.5. Навчальні практики спрямовані на закріплення вмінь і навичок які повинні сформуватися у студентів при вивченні фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін, а також дисциплін блоків вільного вибору.

2.5.1. На Факультеті в 7 семестрі навчання за програмою ОС «Бакалавр» проводиться навчальна практика із закріплення навичок використання сучасного програмного забезпечення в хімії. Проходження такої практики дозволяє студентам кваліфіковано і ефективно обробляти і оформлювати результати, отримані ними впродовж наступної науково-дослідної практики, і ті, що будуть використані при написанні кваліфікаційної роботи бакалавра.

Методичне забезпечення практики здійснює керівник практики. До проведення практики залучаються викладачі та співробітники усіх кафедр Факультету. Тривалість практики – впродовж семестру (2 кредити ЄКТС).

2.6. Науково-дослідні та переддипломна практики проводиться перед виконанням кваліфікаційної роботи (бакалаврської, магістерської) і є підсумковою ланкою практичної підготовки студентів. Під час цих практик поглиблюються та закріплюються теоретичні знання із фахових дисциплін, завершується формування бази фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи. Метою практик є практичне закріплення студентами отриманих протягом навчання теоретичних знань, оволодіння сучасними методами та методиками лабораторних досліджень, ознайомлення з формами

організації досліджень в галузі хімії, формування у студентів професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час роботи в конкретних виробничих умовах. Базами науково-дослідних та переддипломної практики є Факультет, а також навчальні, виробничі та наукові підрозділи Університету, інститути Національної академії наук України, з якими укладено договори про співпрацю, а також підприємства, організації та установи будь-якої форми власності, які мають належні умови для проведення фахової практики. Науково-дослідна практика може бути проведена за програмами академічної мобільності у відповідному семестрі за індивідуальним планом (графіком) навчання.

2.6.1. Науково-дослідна (переддипломна) практика для студентів ОС «Бакалавр» зі спеціальності 102 – Хімія проводиться на четвертому курсі навчання у 8 семестрі з відривом від теоретичного навчання. Тривалість практики становить 6 тижнів (6 кредитів ЄКТС). Методичне забезпечення практики здійснює керівник практики від факультету та науково-педагогічні працівники, які керують практикою окремих студентів відповідно до розподілу педагогічного навантаження.

2.6.2. Науково-дослідна практика для здобувачів освіти ОС «Магістр» зі спеціальності 102 – Хімія проводиться в 2 семестрі навчання на першому курсі магістратури без відриву від теоретичного навчання. Тривалість практики – впродовж семестру (5 кредитів ЄКТС). Методичне забезпечення практики здійснює керівник практики від факультету та науково-педагогічні працівники, які керують практикою окремих студентів відповідно до розподілу педагогічного навантаження.

2.6.3. Переддипломна практика для здобувачів освіти ОС «Магістр» зі спеціальності 102 – Хімія проводиться в 4 семестрі навчання на другому курсі магістратури без відриву від теоретичного навчання. Тривалість практики – впродовж семестру (5 кредитів ЄКТС). Методичне забезпечення практики здійснює керівник практики від факультету та науково-педагогічні працівники, які керують практикою окремих студентів відповідно до розподілу педагогічного навантаження.

2.7. Педагогічна асистентська практика проводиться для студентів, що навчаються за освітнім ступенем «магістр» за спеціальністю 102 – Хімія у 3 семестрі навчання. Практика проходить після прослуховування відповідного циклу дисциплін психолого-педагогічного спрямування в 1–2 семестрах навчання. Мета практики – набуття практичного досвіду викладацької роботи у закладі вищої освіти. Проходження практики відбувається у відповідності із програмою практики. Тривалість практики – впродовж семестру (7 кредитів ЄКТС). За проведення педагогічної асистентської практики відповідає керівник практики від факультету і науково-педагогічні працівники, які призначені керівниками відповідно до розподілу педагогічного навантаження.

### 3. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИК

3.1. Зміст практик, види і обсяги навчального навантаження студентів під час практик визначаються робочими навчальними програмами практик (РНП), які розробляються згідно з навчальним планом, рекомендуються науково-методичною комісією Факультету та затверджуються Вченою радою факультету і є основними методичними документами для студентів та керівників практик.

Зміст РНП повинен відповідати даному Положенню, наказам Ректора, рішенням Вченої ради Університету та Вченої ради Факультету щодо практик студентів, та навчальним планам за ОП.

3.2. Науково-педагогічні працівники, на яких покладене керівництво практиками, відповідають за рівень організації та проведення практик, а також за науково-методичне забезпечення практик, періодично оновлюють методичні матеріали до практики, методичні посібники та, за необхідності, програмне забезпечення.

### 4. БАЗИ ПРАКТИКИ

4.1. Практики Факультету проводяться, як правило, на базі Факультету.

4.2. Базами практик також можуть бути навчальні, виробничі та наукові підрозділи Університету, науково-дослідні інститути та установи Національної академії наук України, а також підприємства, організації та установи будь-якої форми власності, які мають необхідні умови для проведення фахової практики.

## 5. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

5.1. Відповідальні за організацію, проведення і контроль практик на Факультеті призначаються розпорядженням декана терміном на три роки з числа науково-педагогічних співробітників кафедр. Загальне керівництво практикою Факультету зараховується до педагогічного навантаження відповідального за практику згідно норм часу для планування й обліку навчальної роботи.

5.2. Основними обов'язками відповідального з проведення практик Факультету є:

- проведення з керівниками практики від кафедр підготовчої роботи з організації проходження практики студентами Факультету;
- своєчасне складання наказів, змін до наказів та звітів з практик, подання їх до ректорату
- проведення нарад керівників практик від кафедр;
- звітування на Вченій раді факультету про стан та перспективи проведення практик;
- контроль за організацією та проведенням захистів результатів практик на кафедрах.

5.3. Основними обов'язками науково-педагогічних працівників, які залучені до керівництва практиками є:

- загальне керівництво практикою – організація навчального процесу на практиці, проведення інструктажу з техніки безпеки;
- розробка та вдосконалення (разом із завідувачами кафедр та Гарантами освітніх програм) РНП практики, а також інших навчально-методичних та звітних документів;



- повідомлення студентів про систему звітності та критерії оцінки практики;
- здійснення контролю за проходженням студентами науково-дослідної та переддипломної практик;
- перевірка звітів студентів щодо проходження практики.

#### 5.4. Студенти Інституту при проходженні практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики консультації щодо програми практики;
- пройти інструктаж з правил техніки безпеки під час проходження практики, своєчасно приступити до практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівника;
- суворо дотримуватися правил охорони праці та техніки безпеки;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно подавати необхідні звітні документи та скласти залік із практики.

## 6. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну виробничої практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Форма звітності студента про проходження практики – письмовий звіт.

Письмовий звіт разом з іншими документами, визначеними порядком звітності, подається у встановлений термін науковому керівнику практики від кафедри.

Захист звіту з практики проводиться перед комісією за участю керівника практики від кафедри. За результатами захисту відбувається виставлення балів семестрового контролю у формі диференційованого заліку. У разі незгоди з результатами захисту практики здобувач освіти в день оголошення оцінки може звернутися до комісії, яка проводила оцінювання, з незгодою щодо отриманої оцінки. Рішення щодо висловленої здобувачем незгоди приймає комісія.

Якщо здобувач освіти не згоден із рішенням комісії і вважає, що мало місце порушення процедури захисту, він може подати письмову заяву декану Факультету, який своїм рішенням формує комісію для розгляду питання дотримання процедури оцінювання. У разі підтвердження викладених у заяві здобувача освіти обставин розпорядженням Ректора (проректора з науково-педагогічної роботи) проводиться новий захист з іншим складом комісії.